

**Praxis Iurispatronatus Acquirendi, conseruandiq[ue] illud;
ac amittendi modos breuiter continens**

Viviani, Giuliano

Romae, 1620

Cap. 1. Quid sit præsentatio, prouisio, postulatio, nominatio, electio, & commendatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61772](#)

P R A X I S
 IVRISPATRONATVS
 PARS SECVND A
 Continens modos conseruandi
 Iuspatronatus.

L I B E R Q V I N T V S.

*In quo tractatur de fructu iurispatronatus,
 scilicet de præsentatione.*

C A P V T P R I M V M,

Quid sit præsentatio, prouisio, postulatio, nominatio, electio, & commendatio.

S V M M A R I V M .

- 1 Præsentatio quid sit.
- 2 Præsentatio ante est ius, post factum.
- 3 Præsentatio potest dici donatio.
- 4 Patroni non dicuntur elegere.

- 5 Ius ad rem transfertur in præsentatum per præsentationem.
- 6 Ius in re transfertur in electum per electionem.
- 7 Differentiæ triginta tres inter electionem, & præsentationem.
- 8 Prouisio quid sit.

9 Po-

- 9 Postulatio quid sit.
- 10 Nominatio quid sit.
- 11 Electio propriè quæ.
- 12 Commendatio quæ.
- 13 Administratio perpetua.
- 14 Coadiutoria cum futura
successione.
- 15 Serenissimus Dux Parma
laudatur.
- 16 Electio confirmatur, præ-
sentatio admittitur.
- 17 Collatio quæ.
- 18 Expectatiua quæ.
- 19 Commissio ecclesiæ quæ.
- 20 Installatio quæ.
- 21 Promotio quæ.
- 22 Optio quæ dicatur.
- 23 Ius quale transferatur ex
electione, præsentatione, col-
latione, & alij modis.

VNC viden-
Ndum est de pri-
mo fructu iu-
rispatronatus,
idest de præ-
sentatione. Præsentatio † er-
go est exhibitio quædam fa-
cta de clero præsente sensi-
bus corporis illi, cui fit præ-
sentatio. Abb. in cap. ea no-
scitur numer. 3. de his, quæ
funt à Præl. sine cons. cap.
2 quæ præsentatio † antequam
fit deducta ad actum, est Ius,

deducta postea ad actum est
factum. Abb. in cap. super eo.
num. 5. de off. deleg. & quod
præsentatio sit fructus iuris-
patronatus, ponit Felin. in c.
cum olim. num. 2. de maior.
& obed. Card. Mant. decis.
140. num. 5. Rot. Rom. quæ
3 præsentatio † dici potest do-
natio, cum stet in libertate
patroni, quem vult præsen-
tare, dummodo sit idoneus.
Abb. in cap. vlt. num. 5. de
4 concess. præb. patroni † au-
tem non dicuntur eligere
propriè loquendo, quamvis
impropriè, & largè dicantur
eligere, vt in cap. 2. 3. &c.
nobis. de iurepatron. quia
5 per † præsentationem patro-
ni non transfertur ius in præ-
sentatum. cap. quod autem.
de iurepatronatus, nisi tan-
tum ad rem, non in re, vt
notatur in cap. cum Bertol-
6 dus de re iud. sed per † elec-
tionem transfertur ius in
electum. glos. in ca. quanto.
dist. 63. & etiam large pa-
tronus dicitur ecclesiam or-
dinare. Abb. in cap. ex insi-
nuatione. de iurepatronatus,
non tamen patroni dicuntur
conferre. cap. vlt. de iurepa-
tronatus: & triginta tres † dif-
fe-

ferentias inter electionem, & præsentationem ponit Lambertinus de iurepatronatus. lib. 2. par. 1. quæst. 1. art. 5. Et cum de præsentatione sit tractatus, plures adsunt si-
8 miles termini, vt t̄ prouisio, quod est verbum generale, continens omnes modos per quos ecclesiæ prouidetur. c. vt circa. de elect. lib. 6. & ibi gloss. Felin. in dicto cap. cum Bertoldus. col. 2. de re
9 iud. Postulatio t̄ item alia est, quā quis postulatur, vt eligi possit, alia qua postulatus consequitur plenum ius, nam tunc admissus à superiori electus remanet. Abb. in cap. quia propter. de elect. quæ postulatio non competit patrono, quia patronus debet idoneum præsentare. c. 3. de iurepatronatus. Nominatio t̄ item alia, quæ fit de aliquo eligendo, vt in c. quod sicut. in princ. de elect. alia quæ fit in scrutinio electionis ad cap. publicato. de elect. alia est solemnis, cum duo nominantur, vel plures, & petitur, vt ex illis vñus eligatur & tunc nominantes non posse sunt variare. Abb. in c. quod sicut. §. super eod. num. 1. de

Praxis Jurispatron.

elect. & ista nominatio potest dici præsentatio. Cardin. in Clem. plures. §. quibus. not. 2. de iurepatron. Electio au-
11 item t̄ propriè est, quando Ca- nonici ecclesiæ eligunt Pra- latum, vt in dicto cap. cum Bertoldus, & ibi Felin. nu. 2.
12 de re iudic. Adeſt t̄ & com- mendatio, cum aliquod be- neficium datur per Papam in commendam perpetuam. gloss. in cap. nemo verbo com mendare de elect. lib. 6. & idē
13 est t̄ perpetua administratio.
14 Datur t̄ etiam coadiutoria cum futura successione Præ- lato seni per Papam, prout & ego à santiss. Clemente VIII. fel. record. fui datus coadiu- tor cum futura successione in Decanatu Primatialis ec- clesiæ Pisanae recolendæ me- moriæ, & Præclarissimo viro Vincentio Mazzolio Decano Pisano Prothonotario Apo- stolico, carissimo auñculo meo tunc in Parmensi Gymnasio in Prima sede Iuris Pontificij professori maximo stipendio, & priuilegijs decorato à Se-
15 renissimo Ranutio t̄ Farneſio Parmæ, & Placentiæ Duce, litteratorum refugio, & vir- tutum omnium felici cultore;

F con-

82 Pars II. Lib. V. Cap. I.

16 confirmari † dicitur electio.
Abb. in cap. auctoritate num.
5. de institut. vbi infrascriptos
terminos declarat; admittitur
praesentatio, & fit de praesenta
to institutio, que large dici po
test confirmatio c. 1. de instit.
17 lib. 6. Collatio † autem est,
quando absque alicuius ele
ctione, seu praesentatione
Episcopus confert beneficium.
cap. vlt. de offic. vic. lib. 6. &
cap. relatum de præben. quæ
differentia sit inter collatio
nem, & electionem, vide
Abb. in dicto cap. auctorita
te de institut. num. 5. Adest
18 expectatio beneficij, siue ex
pectatiua, de qua in cap. 1.
§. ex parte vero, & §. è con
tra de concess. præb. lib. 6. est
& assignare, quod notat con
ferre, quandoque inuestire.
19 Item est verbum † committere,
cum ad tempus ecclesia ali
cui committitur, quod dici

tur per modum prouisionis.
Clem. vnica, & ibi gloss. ver
bo committere de suppl. negl.
20 præl. installatio † notat verā,
& actualē possessionem.
Abb. in cap. transmissam de
21 elect. num. 3. & quid notat †
promotio, dicit Abb. in cap.
Omnipotentis de accusation.
22 est & optio, quæ † fit per ca
nonicum antiquum de cano
nicatu nouiter vacante alteri
collato, vt dimisso suo acce
dat ad nouum, quæ optio lo
cum habet stante loci confue
tudine. cap. vlt. & ibi gloss. &
Doct. de consuet. lib. 6. Et
23 quod ius † transferatur ex ele
ctione, collatione, praesenta
tione, & alijs supradictis, po
nit Felin. in dicto cap. cum
Bertoldus col. 1. & 2. de re
iudic. & de his Lambert. vbi
supra quæst. 1. per omnes ar
ticulos dictæ quæstionis.

CAPVT